

معلمان، مرجع انتخاب کتاب

سالن همایش‌های پژوهشکده فرهنگ، هنر و معماری، در روز چهارم دی‌ماه ۹۰، میزبان دست‌اندرکاران حوزه تولید کتاب‌های آموزشی از جمله نویسندگان، مترجمان و ناشران بود؛ علاقه‌مندانی که به مناسبت اختتامیه نهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، دور هم جمع شده بودند.

در این دوره از جشنواره، کتاب‌های دوره متوسطه نظری و فنی و حرفه‌ای منتشر شده در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ بررسی شده بود. ۱۳۷ داور، این کتاب‌ها را بررسی کرده بودند که نتیجه آن ۳۳ اثر برگزیده و ۴۷ اثر تقدیری بود.

در ابتدای مراسم، محمد ناصری، دبیر جشنواره، و مدیرکل دفتر انتشارات کمک آموزشی، با اشاره به ابلاغ «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» و «آیین‌نامه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی (مواد و رسانه‌ها)» گفت: «در بندهای گوناگون این سند، بر استفاده از منابع آموزشی متنوع و تأسیس کتاب‌خانه در مدارس و تنوع بخشی به محیط‌های یادگیری تأکید ویژه شده است. توسعه مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی در انجام امور مربوط به تولید، چاپ و توزیع مواد و منابع آموزشی در چارچوب سایت‌های آموزش و پرورش، با تأکید بر سیاست تولید بسته‌های آموزشی و چند تألیفی بودن کتاب‌های درسی، یکی از راهکارهای مهم در سند تحول آموزش و پرورش مورد نظر بوده است.»

وی ادامه داد: «خوش‌بختانه، مجموع فعالیت‌های سامان‌بخشی کتاب‌های آموزشی و محتوای مصوبه ۸۲۸ شورای عالی آموزش و پرورش، کاملاً با راهکارهای مصوب سند تحول بنیادین آموزش و پرورش هم‌سوست و این معنا، همه ما را در اجرای هرچه بهتر آیین‌نامه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی (مواد و رسانه‌ها) بیش از گذشته مصمم می‌سازد که قدم‌های محکم‌تری برداریم.»

مدیرکل دفتر انتشارات کمک آموزشی، با تأکید بر نقش معلمان در انتخاب کتاب‌ها گفت: «با پایان یافتن جشنواره نهم، اولویت اول ما، پی‌گیری مصوبه ۸۲۸ در استان‌ها و معرفی مجموعه فعالیت‌ها و خروجی‌های طرح به معلمان، به عنوان افرادی خواهد بود که مرجعیت آنان در انتخاب کتاب و سایر رسانه‌ها از اهمیت بسزایی برخوردار است. معرفی کتاب‌های برگزیده و تقدیری جشنواره‌ها در پایان کتاب‌های درسی نیز، مطابق با مصوبه ۸۲۸، جدی‌تر از گذشته پی‌گیری خواهد شد.»

ویژگی‌های این جشنواره

محمد ناصری درباره ویژگی‌های نهمین دوره جشنواره کتاب‌های آموزشی گفت: «در این جشنواره، ۱۳۴۸ اثر در حوزه متوسطه نظری در ۱۸ رشته درسی، و ۵۲۹ اثر در حوزه فنی و حرفه‌ای در ۱۲ رشته درسی و ۳۹ گرایش، جمعاً ۱۸۷۷ کتاب، به وسیله ۱۳۷ داور قضاوت شد. از آن‌جا که محتوای آثار باید بر اساس اهداف و رویکردهای برنامه درسی صورت می‌پذیرفت، لذا گروه داوران، به‌طور عمده متشکل از کارشناسان برنامه درسی و معلمان با تجربه بود.»

در فرایند داوری، آثار به صورت چرخشی در اختیار داوران قرار می‌گرفت و نظرات آنان با لحاظ معیارهای مشخص، در برگه‌های ویژه‌ای ثبت می‌شد. آثاری که حائز بالاترین امتیازها بودند، به مرحله دوم داوری رسیدند. در مرحله پایانی نیز داوران، ضمن توجه به امتیازهای کتاب‌ها، به بحث و تبادل نظر در باب کیفیت هر اثر

اشاره

به همت معاونت کتاب دفتر انتشارات کمک آموزشی، نهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد در نخستین روزهای دی ماه امسال، به کار خود پایان داد و به این ترتیب، پرونده بررسی ۱۸۷۷ اثر در حوزه متوسطه نظری و فنی و حرفه‌ای بسته شد. بررسی این آثار به عهده ۱۳۷ داور بود که بسیاری از آن‌ها خود از معلمان با تجربه هستند.

مراسم پایانی نهمین دوره از جشنواره، در حالی برگزار شد که شورای عالی آموزش و پرورش، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و همچنین آیین‌نامه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی (مواد و رسانه‌ها) را ابلاغ کرده است.

دکتر محمدیان در اختتامیه نهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد:

معلمان

چراغ کتاب خوانی

را روشن

نگه داشته‌اند

سمانه آزاد

پرداختند. سرانجام آثار برگزیده و تقدیری مشخص شدند که نتیجه آن ۳۳ اثر برگزیده و ۴۷ اثر تقدیری بود.

همانند جشنواره‌های گذشته، در صورتی که اثری متعلق به یکی از داوران بود، از چرخه داوری حذف شد. ما در این موارد، از داور مشاور که جایگزین داور صاحب اثر می‌شد، استفاده کردیم.»

معلمان و تولیدبسته آموزشی

در مراسم اختتامیه جشنواره، حجت‌الاسلام محی‌الدین بهرام محمدیان، رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، در سخنانی به باز تولید محتوای کتاب‌های درسی و نقش معلمان در تولید بسته‌های آموزشی پرداخت و گفت: «در رویکرد جدید برنامه درسی ملی، شکوفایی و ارتقای تفکر و تعقل عناصر اساسی هستند، چرا که ایمان، بر پایه این‌ها شکل می‌گیرد و در محور تفکر، تعقل و ایمان برآمده از آن است که سه‌سازه مهم علم، عمل و اخلاق، سامان‌دهی می‌شود. این عناصر باید در ارتباط با خدا، خلق، خلقت و خود، شکوفا شود.»

مسابر این مهم، ۱۱ حوزه یادگیری را پیش‌بینی کردیم و در سال ۱۳۹۰-۱۳۸۹ موفق شدیم بخشی از محتوای آموزشی مان را براساس همین منطق باز تولید کنیم.

کتاب ریاضی پایه اول دبستان بعد از ۳۰ سال، کتاب علوم تجربی بعد از نزدیک به ۱۵ سال و کتاب‌های فارسی و تعلیمات دینی (هدیه‌های آسمانی) پس از ۱۱ سال غنی‌سازی شدند.

معلمان پایه ابتدایی نیز براساس این اهداف، دوره‌های بازآموزی را سپری کردند و علاوه بر آن، برای نخستین بار توانستیم «بسته آموزشی» را تولید کنیم. بسته آموزشی مکمل کتاب درسی است و در سال‌های آینده باید به گونه‌ای عمل کنیم که این بسته، نه فقط به عنوان پشتیبان کتاب و معلم و کلاس، بلکه بخش لاینفک از برنامه آموزشی باشد.»

حجت‌الاسلام محمدیان، با تأکید بر این که فضاهای متنوع مدرسه همانند کتاب‌خانه، آزمایشگاه، نمازخانه و حتی حیاط مدرسه، می‌تواند به عنوان محیط یادگیری مورد استفاده قرار گیرد، گفت: «علاوه بر مدرسه، فضاهای خارج از مدرسه هم می‌تواند محیط یادگیری باشد. برای مثال، برای دوره ابتدایی، ما ۸۵۰ ساعت آموزش رسمی کلاسی پیش‌بینی کرده‌ایم، و ۱۰۰ ساعت هم آموزش رسمی خارج از کلاس در نظر گرفته‌ایم که پنجاه ساعت از آن به صورت متمرکز، از سوی وزارت خانه اعلام شده، و ۵۰ ساعت دیگر هم، برعهده مدیر و معلمان است. به همین جهت است که در کنار تولید محتوای کتاب درسی، بسته‌های آموزشی، کتاب‌های غیردرسی، آموزشی و کتاب کار و حتی محتوای الکترونیک هم پیش‌بینی شده است.»

معلمان چراغ کتاب خوانی را روشن نگه داشته‌اند

حجت‌الاسلام محمدیان در بخش دیگر سخنانش، از ناشران، مؤلفان و مترجمان خواست در تولید محتوای آموزشی و کمک‌آموزشی، مددکار سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی باشند. وی گفت: «شما دوستانی که در این جلسه حضور دارید، بخشی از جامعه علمی و فکری ما هستید و انتظار داریم به کمک کنید تا بتوانیم در تولید محتوای آموزش رسمی و کمک آموزشی که بخشی از آن به عهده شماست، براساس سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های نظام تعلیم و تربیت عمل کنیم. به این ترتیب، هم‌پار سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی سبک‌تر می‌شود و هم سطح کیفیت تولیدات خودتان بالاتر می‌رود و بهتر می‌شود. وی سپس گفت: ما در اختتامیه جشنواره رشد دور هم جمع شده‌ایم تا به اندازه بضاعتمان، از فعالان این حوزه که خوب کار کرده‌اند، تقدیر کنیم. البته باید از کسانی که در این جا حضور ندارند، از جمله مدیران مدارس و معلمان تشکر کنیم، چراکه این معلمان هستند که هنوز چراغ کتاب‌خوانی را روشن نگه داشته‌اند.»

تقدیر از دو پیش‌کسوت غایب

در آخرین بخش برنامه اختتامیه نهمین جشنواره رشد، همانند سال‌های گذشته، علاوه بر ناشران و پدیدآورندگان آثار برگزیده و تقدیری، از فعالیت‌های دو تن از پیش‌کسوتان حوزه کتاب‌های آموزشی نیز تقدیر شد. یکی خانم حمیده علمی غروی، که متأسفانه اخیراً مرحوم شد، و دیگری آقای احمد خواجه‌نصیر طوسی. حمیده علمی غروی در سال ۱۳۰۷ در شهر نجف متولد شد. وی از نوادگان میرزا حبیب‌الله رشتی بود که از علمای بزرگ نجف به‌شمار می‌رفت.

خانم غروی در سال ۱۳۲۲، در ۱۵ سالگی همراه با خانواده خود به ایران آمد و به ادامه تحصیل پرداخت. در سال ۱۳۳۹ در رشته علوم طبیعی از دانشگاه تهران لیسانس گرفت و در سال ۱۳۴۱ نیز در رشته زمین‌شناسی فارغ‌التحصیل شد.

علمی غروی از سال ۱۳۳۹ به خدمت آموزش و پرورش درآمد و به این ترتیب پرونده ۵۰ ساله خدمات علمی و آموزشی خود را گشود. او به تحصیلات خود هم چنان ادامه می‌داد. در سال ۱۳۵۳ از دانشگاه تهران فوق‌لیسانس گرفت و چندسال بعد به آمریکا رفت و در رشته «آموزش علوم» از دانشگاه ایلینویز دکترا گرفت.

وی علاوه بر تدریس، به تألیف و ترجمه کتاب‌های علوم زیستی پرداخت، تا جایی که در آخرین روزهای حیاتش نیز به ترجمه چند

صدیقه ابراهیمی دلار،
مدیر دبستان بهاره سلیمی
شهرستان نیشابور،
خانم ابراهیمی جایزه ترویج
کتابخوانی را به دلیل فعالیت
تأثیر گذار کتابخانه دبستان
و ترویج کتاب و کتابخوانی
بین دانش آموزان و معلمان، از
آن خود کرد

شادروان حمیده علمی غروی

کتاب جدید مشغول بود.

از آثار وی می توان به نظریه ها و مسائل ژنتیک، فیزیولوژی بدن انسان، دانش زیست شناسی، مفاهیم و مسائل ژنتیک و ژن درمانی اشاره کرد. حمیده علمی غروی ۱۶ آذرماه سال جاری درگذشت. «احمد خواجه نصیر طوسی» که آثار ارزشمند زیادی را در حوزه فیزیک و شیمی به جامعه آموزشی عرضه کرده، از دیگر فعالان حوزه کتاب های آموزشی است که در این مراسم مورد تقدیر قرار گرفت.

وی که در سال ۱۳۰۶ متولد شده است و آن روز نتوانست در مراسم حضور یابد، آثاری هم چون «نجوم دینامیکی»، «پیدایش زندگی»، «فیزیک دانان بزرگ»، «الکتریسته مغناطیس» و «زندگی در اقیانوس» را پدید آورده است.

در آخرین بخش از مراسم افتتاحیه نهمین جشنواره کتاب های آموزشی رشد، از ناشران برگزیده این دوره تقدیر شد. انتشارات فاطمی، انتشارات مدرسه برهان و انتشارات مبتکران، با کسب بالاترین امتیازها، به عنوان سه ناشر برگزیده انتخاب شدند.

